

TELEKI SÁMUEL ÁLTALÁNOS ISKOLA

(ÉRD, TÖRÖKBÁLINTI ÚT 1.)

NÉMET ÉLŐ IDEGEN NYELV

1-8. ÉVFOLYAM

**NAT 3
ÉRD, 2007**

KÉSZÜLT: APÁCZAI KERETTANTERVCSALÁD

**NÉMET ÉLŐ IDEGEN NYELV
1.- 8. ÉVFOLYAM ALAPJÁN**

**ÁTDOLGOZTA:
IDEGENNYELVI MUNKAKÖZÖSSÉG**

A tantárgy óraterve:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
1. évfolyam	2	74
2. évfolyam	2	74
3. évfolyam	2	74
4. évfolyam	5	185
5. évfolyam	5	185
6. évfolyam	5	185
7. évfolyam	5	185
8. évfolyam	5	185

A német nyelv, mint idegen nyelv tanításának általános céljai 1–4. osztályig

A német nyelv megismertetése, megszerettetése.

Kedvet ébreszteni az idegen nyelv tanulásához.

Hozzájuttatni a kisgyermeket a többnyelvűség élményéhez.

A német nyelvre jellemző hangok, hangkapcsolatok, mondatintonáció gyakoroltatása.

Megalapozni a későbbi nyelvtanulást (főképp a receptív készségek fejlesztésével).

Segíteni – a közös játékok és csoportmunkák kapcsán – a tanulók együttműködési készségét, toleranciáját.

Néhány alapvető tanulási stratégiát elsajátíttatni az alsó tagozatos tanulókkal.

A gyermekkorban kezdődő nyelvtanulás az anyanyelvhez hasonlóan történik. A tanulók az életkoruknak és értelmi szintjüknek megfelelő érdekes, értelmes tevékenységekben vesznek részt, és ennek során a célnyelvet hallva haladnak előre a nyelvszajátítás folyamatában. A szituációk, kontextusok és egyéb ráutaló, megértést szolgáló eszközök segítik őket az idegen nyelv adekvát használatában.

A német nyelv mint idegen nyelv tanításának általános céljai és feladatai az 5–8. évfolyamon

Első helyen a motiváció fenntartása áll.

Értelmes munkával kell a tanulókat sikerélményhez juttatni.

Továbbra is a receptív készségek fejlesztése áll a középpontban, de egyre nagyobb hangsúlyt kap a beszéd-készség fejlesztése is.

Fontos cél a tanulók olvasási igényének kialakítása (autentikus szövegek segítségével), valamint az íráskészség fokozatos fejlesztése.

A témakörök a tanterv egyéb tantárgyi tartalmait is felölelik, megkönnyítve ezzel az idegen nyelvi megértésüket.

A négy év során a diákoknak el kell jutniuk a nyelvtanulási stratégiák olyan szintű használatához, melyek lehetővé teszik számukra az osztályterem falain kívüli idegen nyelvi hatások (filmek, zene, TV műsorok, újságok) hasznosítását és az irányított önálló haladást.

A nyolcadik osztály végére nyelvtudásuk eléri azt a mérhető szintet, mellyel képesek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

KULCSKOMPETENCIÁK MEGJELENÉSE: 1-4. ÉVF.

Az *idegen nyelvi kommunikáció* az *anyanyelvi kommunikáció* elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése (vö. *szociális és állampolgári kompetencia*). Az ehhez szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását), valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően.

A fentiekén kívül a nyelvtanítás és -tanulás lehetőleg járuljon hozzá a gyermek személyiségének alakításához a holisztikus, vagyis az egész személyiséget figyelembe vevő általános nevelési célok szem előtt tartásával. A nyelvi nevelés csupán egy területe a személyiségfejlesztésnek, a nyelvórán azonban gondot kell fordítanunk a *testi, érzelmi, társas fejlesztésre* is.

Ha a tanulói tevékenységekből indulunk ki, fontos szerephez jut az *esztétikai-művészeti tudatosság* és (főként) *kifejezőkészség kompetencia*, pl. projektmunka, daltanulás, szerepjátás során.

A nyelvtanítás alkalmas terep egyéb általános készségek és kompetenciák (például: *gondolkodási, szövegértési készségek, a koncentráció képességének alapozása, az önismeret elmélyítése*) elsajátítására és begyakorlására is:

- Tágítsa a gyermek látókörét, nyisson ablakot a világra!
- Segítse hozzá a gyermeket a nyelvi tudatosodáshoz!
- A gyermek legyen tudatában annak, hogy anyanyelvén kívül más nyelvek is léteznek, és azokon éppúgy kifejezheti gondolatait!
- A több csatornán (anyanyelven és célnyelven) történő ismeretszerzés az ismeretet megerősíti.
- A nyelvek iránti fokozott fogékonyság pozitívan hat *anyanyelvi fejlődésére* is.

KULCSKOMPETENCIÁK MEGJELENÉSE: 5-8. ÉVF.

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek, amelyek összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Az *idegen nyelvi kommunikáció* az *anyanyelvi kommunikáció* elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése (vö. *szociális és állampolgári kompetencia*). Az ehhez szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását), valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára (vö. *digitális kompetencia*) és az egész életén át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is (vö. *hatékony, önálló tanulás kompetenciája*).

Ha a tanulói tevékenységekből indulunk ki, fontos szerephez jut az *esztétikai-művészeti*

tudatosság és (főként) kifejezőképesség-kompetencia, pl. projektmunka, daltanulás, szerepjátás során.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel (vö. *alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén*).

A sikeres nyelvtanításban és -tanulásban tehát minden kulcskompetenciának meg kell jelennie, ahogyan a különböző élethelyzetekben is szükségünk van a különböző kompetenciákra.

A NAT szerint a kiemelt fejlesztési célok, a kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti Alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait. A tanulásszervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre.

Az idegen nyelv tanításakor a tanári és tanulói tevékenységformák között első helyen a kommunikatív feladatok állnak. Idegen nyelvet azért tanulunk, hogy használjuk. Ha a kommunikáció folyamatos és sikeres, a nyelvtani hibák kevésbé lényegesek. Mind a négy alapképesség – beszédértés, beszédalképesség, olvasásértés, írás – fejlesztésében a kommunikatív tevékenységekre kell a hangsúlyt fektetni. A nyelvtani szabályok súlykolása helyett életszerű feladatokra koncentráljunk! Sokkal motiválóbbak azok a helyzetek, amelyekkel az életben is találkozhatnak a tanulók.

Közismert tény, hogy egy átlagos tanórán egy tanuló átlagosan 20 másodpercet beszél. Minden órán, de különösen egy nyelvórán ez döbbenetesen kevés. Ha csak 5 perc pármunkát alkalmazunk, ez az idő már a 15-szörösére nőhet. A frontális osztálymunka helyett – különösen nagy létszámú osztályok esetében – sokkal célravezetőbb páros és csoportos tevékenységeket, illetve projekt munkát alkalmazni.

Taneszközök:

- Tanári kézikönyvek
- Tankönyvek
- Munkafüzetek
- Hangkazetták
- Videofilmek
- Mesekönyvek
- Kifestők
- Plüssállatok
- Bábok
- Keresztretjvények

Fejlesztési feladatok:

Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a kommunikatív kompetenciák kialakítása. A kommunikatív nyelvi kompetencia fogalma a használható nyelvtudással azonos. Olyan, a szituációnak megfelelő nyelvhasználati

képességet jelent, amelynek mérése, ill. értékelése a négy alapkészségen keresztül lehetséges.

A kommunikatív kompetenciák fejlesztése azt jelenti, hogy személyes, oktatási, közéleti és szakmai szempontból használható nyelvtudással kell rendelkezniük a tanulóknak a kötelező oktatás végére.

Kedvező attitűd és megfelelő motiváció alakuljon ki a nyelv, a nyelvtanulás és a tanult nyelvet beszélő népek kultúrája iránt!

Legyenek képesek a tanulók nyelvtudásukat egész életükben megtartani, önállóan fejleszteni, az elsajátított nyelvtanulási stratégiák segítségével új nyelveket megtanulni.

A tanterv szókinccse:

- 1. évfolyam: 130–150 szó/év
- 2. évfolyam: 180–200 szó/év
- 3–8. évfolyam: 270–300 szó/év.

Ajánlott tanítási módszerek (módszertani ajánlások):

- 1. A témakörök koncentrikus elrendezése.
- 2. A helyes kiejtés és intonáció elsajátíttatása hangoztatással.
- 3. Játékosság és változatosság a nyelvtanításban.
- 4. A dalok, mondókák, rigmusok értő felhasználása pl. a szókinccsfejlesztésben.
- 5. Olvasástanítás és írástanítás idegen nyelven csak az anyanyelvi készségek megszilárdulása után.
- 6. Életkoruknak megfelelő, érdekes olvasmányok nyújtása ismeretszerző jelleggel is.
- 7. A közös, hangos olvasás gyakoroltatása.
- 8. A csendes, néma, értő olvasás használata.
- 9. A szókinccsfejlesztés fontosságának megértetése a tanulókkal; elsajátíttatásuk szövegösszefüggésbe ágyazva.
- 10. A cselekedtet és fontossága, jó légkörű, stressz mentes nyelvi óra, amely további motiváció forrása.

A tananyag részletes ismertetése

1. évfolyam

Cél: A tanuló figyelmének ráirányítása egy eddig számára teljesen ismeretlen kultúrára és az érdeklődés felkeltése az idegen világ iránt.

Fejlesztési követelmények (feladatok):

A tanuló tudjon köszönni és köszönést elfogadni német nyelven; ismerje a legtöbbször használt udvariassági formulákat; tudjon néhány verset, mondókát

elmondani, gyermekdalt elénekelni, gyermekjátékban részt venni, fejlődjön együttműködési készsége.

Tartalmak (témakörök szerint)

Gyermekjátékok megismerése, éneklése, eljátszása, kedvenc játékainak megnevezése.

Kommunikációs szándékok: bemutatkozás, üdvözlés, kapcsolatfelvétel, érdeklődés a beszédpartner személye iránt, rákérdezés személyre, dolgokra, dolgok azonosítása.

Fogalomkörök:

- Létezés (*bin/bist/ist/sind*) kifejezése,
- minőségi viszonyok (*wie ist/wie sind*) kifejezése,
- mennyiségi viszonyok (tőszámnevek 1–12-ig),
- a főnevek névelőkkel együtt történő használata (*was ist, wer ist*).

Fejlesztési alapok:

Hallott szöveg értése: A tanuló megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol; valamint megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédkésztség: A tanuló egy szóval, hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

Szókincs: 130 szó (ebből kb. 20 a magyarhoz hasonló).

TÉMAKÖR: AZ ÉN VILÁGOM

Követelmény:

A nyelvvel való ismerkedés történik, annak tudatosítása, hogy más nyelvek is vannak. A készségfejlesztésben a hallás-értést és az idegen nyelven történő megszólalást készítjük elő.

Tartalom:

A köszönési formákon kívül mintegy 30-40 szó, többnyire főnevek, a gyerek körül lévő tárgyak. A legismertebb gyermekdalok éneklése, mozgásos játékok, a tárgyak kicsinyített mása (játékok) vagy azok kivágva keménypapírból, a kedvenc játékok a nyelvórán.

Értékelés:

Aktivizálás a közös játékokra, önállóságra biztatás. A gyerekek sikerélményhez juttatása.

Feltételek:

Beszédzándékok (bemutatkozás, köszönés, a tárgyak után való kérdezés, a tárgyak azonosítása). Néhány ismert dal, gyerekjátékok vagy ezek rajzai.

TÉMAKÖR: A CSALÁD**Cél:**

A közvetlen családtagok elnevezése, lakás, otthon, a „szobám”.

Követelmény:

A szavakat rámutatással, rákérdezéssel próbálja a gyermek megismerni, azonosítani. Tanári segítséggel, közösen tudjon énekelni, aktívan vegyen részt a körjátékokban, figurális mozgásokban!

Tartalom:

Körülbelül 50 szó, a családtagok nevei, illetve a családtagokhoz tartozó hagyományos cselekedetek (testvér – tanul, anya – főz stb.).

Értékelés:

Az értékelés szempontja: közös részvétel a „munkában”, a bátorítanabb tanulókat biztatni, lelkesíteni kell.

Feltételek:

Körjátékok közösen, apróbb gyermekjátékok.

TÉMAKÖR: AZ ÁLLATOK VILÁGA**Cél:**

A tanulókat érdeklő kedvencek megnevezése.

Követelmény:

Mintegy 30 szó segítségével megnevezni a kedvenc állatokat, ügyelve a helyes kiejtésre, intonációra.

TÉMAKÖR: SZÁMOK ÉS SZÍNEK**Cél:**

A bennünket körülvevő világ – idegen nyelvi szempontból egyre bővülő – néhány sajátossága: számok, színek.

Követelmény:

A beszédkésztség fejlesztése, egyszerű egyszavas válaszok. A számok ismerete 1–12 között, játékos gyakorlatokkal a színek felismerése, ünnepek (karácsony, húsvét, Mikulás vagy más ünnep). Mondókák, versek, énekek.

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 30 szó. A színekhez, számokhoz kapcsolódó játékos gyakorlatok,

Értékelés:

Aktivizálás a közös játékokra, önállóságra biztatás. Köznapi értelemben (osztályzatokkal) értékelés nincs. A bátorítanabb, később érő gyerekek serkentése, nehogy az osztályban már kezdéskor kialakuljon nagy teljesítménykülönbség. A szülőkkel tartani kell a kapcsolatot a tanuló előmeneteléről.

Feltételek:

Plüssállatok (pl. kutya, macska, róka, elefánt, zsiráf stb.). Szemléltető számlapos óra minden tanulónak, illetve nagyobb méretű a tanár számára.

2. évfolyam

Cél:

A fogalomkörökben megismert szavak gyakorlása, egyszerű mondatalkotás (kijelentés, kérdés), illetve a tanult szavak lemásolása. Néhány jellegzetes, a gyerekek számára kedves állat nevének és a vele kapcsolatos fogalmaknak a megismerése. A mindennapos tevékenységgel kapcsolatos szavak. Cselekvések kifejezése. Néhány alapvető természeti jelenség, folyamat németül történő megismerése.

Fejlesztési követelmények (feladatok):

Az első s második évfolyamban megismert témakörök szavainak ismerete. A tanuló értse meg a legegyszerűbb tanári óravezetési utasításokat, ismerje a német ábécé betűit, tudjon másolni szöveget, amelyben csak ismert szavak fordulnak elő tudjon kérdezni vele hasonló korú gyermek neve, lakhelye iránt!

Tartalmak:

A legfontosabb az, hogy a beszéd mellett megjelenik az írás. A fő feladat a szövegértés és a beszéd, beszéltetés marad. Az évfolyam szókinccse 200 szó. *Kommunikációs szándékok* (hallás utáni értés) Megszólítás, köszönés, köszönet kifejezése, érdeklődés, bocsánatkérés. Érdeklődés a dolgok és a dolgok holléte iránt (wo ist..?). Gratuláció, jókívánság kifejezése.

Fogalomkörök:

- A *haben* ige alkalmazása,
- egyszerű térbeli viszonyok kifejezése (*hier, dort*),
- az idő megjelölése, a jelen idejű ragozás (E/1., 2., 3., T/3.),
- a főnevek tárgyesetének felismerése, alkalmazása határozott és határozatlan névelővel a nyelvtani fogalom megnevezése nélkül.

Fejlesztési alapok:

Hallott szöveg értése: A tanuló értsen meg ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérést, kérdést, utasítást.

Olvasott szöveg értése. A tanuló ismerje fel a tanult szavak írott alakját, legyen képes a fontos információt megkeresni az ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben, értsen meg ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot.

Beszédképesség: megszólítás, köszönés, köszönet kifejezése, érdeklődés, bocsánatkérés. Érdeklődés a dolgok holléte iránt. Gratuláció, jókívánság kifejezése. A tanuló egyszerűen, egyszerű mondattal válaszoljon az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, reprodukáljon szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (mondókát, verset, dalt).

Írásbeli készség: A tanult szavak egyszerű mondatok másolása

TÉMAKÖR: KEDVENCEINK

Cél:

Néhány jellegzetes, a gyerekek számára általában kedves állat, mely gyakran a gyerekek számára kabala is, nevének és a vele kapcsolatos fogalmaknak a megismerése.

Követelmény:

Az alapképességek közül a hallás utáni értés és a beszédképesség fejlesztése. A tanuló nevezze meg kedvenc állatfiguráját, tudjon annak színére, hollétére rákérdezni! Egy-egy gyermekdal közös (esetleg önálló) eléneklése néhány állatról (pl. medve, róka stb.)

Tartalom:

Körülbelül 20 szó. Ezek részben állatnevek, részben helymegjelölésre vonatkozó szavak. Rákérdezés helyre, illetve válaszadás az effajta kérdésekre. *Ich habe...* típusú mondatok gyakorlása.

Értékelés:

Képekről, figurákról az állatok nevének ismerete, illetve az elhangzott névről a figura vagy rajz azonosítása, kölcsönös felidézése.

Feltételek:

A megismert állatfigurák rajza vagy maga a gyerekjáték, plüssállatok.

TÉMAKÖR: ÉVSZAKOK, ÖLTÖZKÖDÉS TÉLEN, NYÁRON

Cél:

A körülöttünk levő világ közvetlen érzékelése és annak kifejezése, néhány alapvető természeti jelenség, folyamat németül történő megismerése, az évszakoknak megfelelő öltözködés.

Követelmény:

Néhány gyermekdal, mondóka ismerete a természetről, évszakokról, időjárásról. A tanuló a legelemibb szinten próbálja kifejezni a környező világ gyakori jelenségeit (eső, hó, meleg stb.), illetve a legegyszerűbb módon próbáljon ezekre rákérdezni, utánuk érdeklődni!

Tartalom:

Körülbelül 30 szó ismerete az adott témakörből. Fokozatosan gyakoroltatni kell a rákérdezést a helyes intonációval és szórenddel. Rákérdezés cselekvésre, tulajdonságra. Újabb versikék, mondókák a közvetlen környezetről, az évszakokról.

Értékelés:

Fokozatosan rá kell szoktatni a félénkebb, visszahúzódó tanulókat is arra, hogy másodmagukkal, harmadmagukkal egy-egy kis mondókát, versikét elmondjanak vagy elénekeljenek. Sok gyakorlással próbáljanak a tanulók kis dialógusokat előadni!

Feltételek:

Az aktualitásnak megfelelően hozzon a tanuló, illetve a tanár fotókat, postai képeslapokat, amelyek egy-egy évszakot a legjellegzetesebben ábrázolnak (pl. tél – hóesés, nyár – fürdés stb.), a tájat, jelenséget valamilyen cselekvéssel vagy tulajdonsággal összekötve.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK

Cél:

Az iskolán kívüli, mindennapos tevékenységgel kapcsolatos szavak, elsősorban cselekvések kifejezése; az előző témakör folytatásaként: az öltözködés és a ruházat.

Követelmény:

Részben a tanulás, részben a tanuló életkorából adódik, hogy egyre több helyen fordul meg, egyre több dolgot ismer meg. Próbálja a tanuló elemi szinten kifejezni ezeket az új élményeket német nyelven is, és társaitól is kérdezzen rá hasonlókra! Törekedni kell arra, hogy az első szakasz „én-központúsága” mellett a „Mi van veled?” is megjelenjék, tehát a kommunikáció alapja a gyakori kérdés-felelet.

Tartalom:

Körülbelül 60 szó. A téma több helyszínt foglal magában már a címből adódóan is (pl. bolt, uszoda, orvos, múzeum stb.). Ismerkedjék meg a tanuló a legfontosabb közlekedési eszközökkel és alapvető közlekedési helyzetekkel (piros – tilos, zöld – szabad); az időjárásnak megfelelő ruházatok német elnevezésével.

Értékelés:

A különböző helyzetekben a nyelvi reagálást értékeljük elsősorban, ahogy a tanuló a különböző helyzetekben utasításokra reagál, illetve társa figyelmét hívja fel valamire.

Feltételek:

A sok beszédhelyzet szimulálásához kedvenc baba (orvosi vizsgálatra), autó (közlekedés) vagy különböző járművek szükségesei. Saját ruhájuk, öltözködések.

TÉMAKÖR: A CSALÁD ÉS BARÁTOK

Cél:

A közvetlen környezet, a szűkebb értelemben vett család kibővül újabb hozzátartozókkal, rokonokkal, barátokkal.

Követelmény:

Az alapvető otthoni cselekvések kifejezése. Kérdések vagy képek alapján a családtagok legjellemzőbb cselekedeteinek elmondása, illetve a kép(ek) alapján rákérdezés különböző cselekvésekre.

Tartalom:

Körülbelül 40 szó. Gyermekdalok, mondókák, versikék a témával kapcsolatban, a család tagjainak bemutatása. Az egyes napszakokban végzett legjellemzőbb cselekedetek, tevékenységek. Játékszerek.

Értékelés:

A tanulókat ösztönözzük; a kérdés-felelet és az értékelés alapja legyen az, hogy a tanuló kérdéseivel hogyan kezdeményezi a kommunikációt.

Feltételek:

Gyermekdalok hangfelvételről, a tanulók által rajzolt, gyűjtött képek a családról, játszó gyerekekről, otthonról, napszakokról. Kedvenc játékok.

TÉMAKÖR: ÉTKEZÉS

Cél:

Az alapvető, mindennapi élelmiszerek, a leggyakrabban fogyasztott ételek nevének ismerete.

Követelmény:

Tudjon a gyermek a társával rövid párbeszédet, kis dialógust folytatni az étkezésről, illetve a kép alapján tudjon rákérdezni az egyes megismert ételekre, és tudjon választ adni, ha ilyen kérdéseket kap!

Tartalom:

Körülbelül 40 szó, jórészt az étkezések, ételek nevével kapcsolatban.

Értékelés:

Egy étlap önálló összeállítása reggelire, ebédre, vacsorára irányított kérdések, illetve (2-3 mondatos) összefoglaló, hogy az egyes étkezésekkor mit fogyaszt a tanuló. (Csak jellegzetes, mindennapi alapételek!)

Feltételek:

Tablók, rajzok étkezésekről, ételekről, gyümölcsökről, egy egyszerű német nyelvű étlap.

Értékelés:

Az írásbeli feladatokat állandóan figyelemmel kell kísérni, útbaigazítani, értékelni a tanulók írásbeli munkáját. De a félévi és év végi osztályzat természetesen a szóbeli megnyilatkozásokat, a szóbeli kommunikációs készséget tükrözze elsősorban!

Feltételek:

Az egyes témakörökben jelzett szemléltető anyagok, játékok, képek, szemléltető (számlapos) óra.

3. évfolyam

Cél:

A német nyelvű óravezetés egyszerű mondatainak megértése; a tanuló tudja helyesen felolvasni a témakörön belül tanult szövegeket; tudjon egy szóval, hiányos egyszerű mondattal válaszolni a kérdésekre!

Fejlesztési követelmények:

Tudja a nem túlságosan nehéz helyesírású szavakat tollbamondás után leírni! Értse meg a témakörökben feldolgozott anyagon belül az egyszerű mondatokat, és tudjon a tanult témakörön belül helyes intonációval válaszokat adni, illetve kérdéseket feltenni!

Tartalmak:

Az első, ill. második osztályos anyag ismétlésén túl a visszatérő témák több kifejezési lehetőséget adnak, és a tanulók mind jobban megismerkednek a német nyelv mondatszerkesztési lehetőségeivel.

Az évfolyam szóincse 270 szó.

Kommunikációs szándékok: Megszólítás; egyetértés, egyet nem értés kifejezése; igenlő, nemleges válasz.

Fogalomkörök:

- Térbeli viszonyok a „hol?” kérdésre
- az esetviszonyok közül az alany- és tárgyeset kifejezése, határozott és határozatlan névelővel
- a számnevek 1-1000-ig
- a személyes névmások alany- és tárgyesete

- ; az idő kifejezése (a „Stunde” és az „Uhr” különbsége).

Fejlesztési alapok:

Beszédértés: hallás utáni szöveg megértése többszöri meghallgatás után, ha a szöveg idegen szót nem tartalmaz.

Beszédkésztség: Rövid, memorizált párbeszéd előadása – esetleg kis egyéni variálással.

Olvadási készség: Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondat elolvasása.

Íráskésztség: ismert szavak írott alakjának felismerése, ezeknek diktálás utáni leírása. (Az új német helyesírás alkalmazása.)

TÉMAKÖR: AZ ÉN VILÁGOM (SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS)

Cél:

Kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás társakkal, barátokkal; meghívás vendégségbe, családi ünnepségre. Barátok jellemzése.

Követelmény:

A szóbeli kommunikáció (pl. meghívás születésnapra) mellett egyszerű írásbeli meghívás. Alapvető ismeretek vásárláshoz, bevásárlás vendégség előtt.

Tartalom:

A vendégség és a vásárlás összekapcsolásával valódi, élethű helyzetben érezhetik magukat a tanulók, hiszen ilyen szituációkkal valóban évente többször találkozhatnak. A témakör szókinccse is ezt tükrözi, az aktív szókinccs 70 szó, amely alapvetően a két területhez kapcsolódik. Az írásbeli munkák nagyobb részét a meghívó készítése jelenti.

Értékelés:

A szóbeli és írásbeli munkák értékelése körülbelül 3:1 arányban legyen! Ügyelni kell a meghívó pontosságára.

Feltételek:

Célnyelvi meghívók, képeslapok (meghívásokkal), hanganyag a téma feldolgozásához. A tankönyv hanganyaga, illetve a tanár által összeállított szöveg hallás utáni megértése.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK (ÜNNEPEINK, SZÜNIDŐ)

Cél:

A legkedveltebb, legelterjedtebb ünnepek, jeles napok megismerése.

Követelmény:

Alapvető ismeretek a célnyelvi országok ünnepi szokásairól, illetve az ezekhez kapcsolódó szókincs, cselekvési formák, szokások. Lehetőleg minden tanuló mondjon (írjon) 2-3 mondatos, összefüggő eseményt, élményt egy átélt ünnepről!

Tartalom:

Szünidei élmények (téli sportok). A Mikulás, a karácsony, a húsvét mellett (illetve ezekhez kapcsolódóan) néhány kedves, érdekes szokás megismerése (Márton-nap, Barbara-ág, Luca-nap), amely a célnyelvi országokban a hasonló korú gyerekek kedvenc időtöltése, szokása. Az aktív szókincs 100 szó.

Értékelés:

Elsősorban a saját élményt, élményszerűséget (aktivitást) vegyük számításba, akár szóban, akár írásban!

Feltételek:

Az ünnepekhez, ünnepkörökhöz tartozó tárgyak (hímes tojás, hajtásra alkalmas faág, virgács stb.) vagy azok képei. A legismertebb és legkedveltebb dalok, versikék hangfelvételekről, esetleg videofelvételről. A figyelem felhívása a német nyelvű ünnepi gyermekműsorokra a német vagy osztrák televízióban (a műholdas csatornák már szinte mindenhol hozzáférhetők).

TÉMAKÖR: AZ ISKOLA

Cél:

Az iskolában tanult tárgyak, az azokhoz tartozó taneszközök nevei, a leggyakoribb cselekvések ismerete. A napirend.

Követelmény:

Tudjon 2-3 mondatos dialógust kezdeményezni és folytatni az iskoláról, a tantárgyakról és egy-egy iskolai óráról vagy óráközi szünetről.

Tartalom:

Az iskolai órarend összeállítása, kedvenc órák, tantárgyak, azok rövid (2–4 mondatos) bemutatása, az iskola, az osztály leírása, bemutatása. Kérdések és érdeklődés az iskoláról, a tantárgyakról. Az aktív szókincs 40 szó.

Értékelés:

Szóbeli és írásbeli beszámoló, leírás az iskoláról vagy egy-egy óráról, és a munkák közös értékelése a tanulókkal.

Feltételek:

Hanganyag a feldolgozandó anyaghoz, szövegértés hallás után (tanári bemutató vagy hangfelvétel) és értő néma olvasással. A szöveg nem tartalmazhat ismeretlen szót.

TÉMAKÖR: ÉVSZAKOK**Cél:**

Az előzőeket folytatva a még fontos időjárási jelenségek és az évszakok összekapcsolása.

Követelmény:

Az évszakokhoz tartozó fontos, jellegzetes természeti jelenségek.

Tartalom:

Évszak, idő, időjárás, cselekvések, tulajdonságok összekapcsolása (pl. tavasz – meleg – virágszedés). Párbeszéd, monológok (2–5 mondatos) egy-egy évszacról. A témakör szókinccse 60 aktív szó ismerete.

Értékelés:

Versikék, mondókák számonkérése, önálló szöveg szerkesztése a témakörön belül szóban és írásban, 4-5 mondat terjedelemben.

Feltételek:

Hangfelvételek az időjárásról, évszakokról, természetről szóló dalokról. Színes képek a természetről – tanári és tanulói gyűjtés alapján –, melyekről a tanulók „mesélni” tudnak, és melyekhez kérdéseket tehetnek fel.

Értékelés:

Írassunk a tanulókkal olyan szövegeket, amelyekben nehezebb helyesírású szavak is előfordulnak! A meghívó, levél formai követelményeinek betartását ellenőrizzük! A tanulónak szóban és írásban összefüggő leírást, elbeszélést kell alkotnia (3–5 mondatos terjedelemben, a tanult témakörön belül) megfelelő előkészítés után. Értékeljük a tanulónak azt a teljesítményét, amely megpróbál elszakadni a reprodukálástól, a tankönyvi szöveg visszaadásától! Minden tanulót értékeljünk idegen szöveg értéséből (szóbeli és írásbeli), évente legalább kétszer!

Feltételek:

Az állandó taneszközökön kívül a tanulók vagy a tanár által gyűjtött képek az egyes témákhoz, szövegértéshez a tanár által összeállított szövegek, melyeket a tanulónak vagy hallás után, vagy értő néma olvasással kell megértenie.

4. évfolyam

Cél:

A tanuló tudja magát kifejezni egyszerű mondatokban, köznapi helyzetekben; tudjon kérdezni, segítséget kérni; egyszerű párbeszédekben részt venni!

Fejlesztési követelmények:

Tudjon kérésre, utasításra cselekvéssel válaszolni; egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből információt kiszűrni; néhány szóból álló mondatot elolvasni, lényegét megérteni, hallás után leírni!

Tartalmak:

Az otthon, az iskola, a mindennapi élet, a célnyelvi országokhoz kapcsolódik az évfolyam anyaga, a témakörök.

Szókincs: 270 szó

Kommunikációs szándékok: információkérés, -adás; tetszés, nem tetszés kifejezése. Bocsánatkérés és arra reagálás; akarat, kívánság, képesség kifejezése; igenlő vagy nemleges válasz; kérés, javaslat és arra reagálás; meghívás, kínálás és arra reagálás.

Fogalomkörök:

- jelenidejűség (*Vokalwechsel, trennbare Verben*).
- jövőidejűség (*mit Präsens*).
- *sich - Verben*.
- főnévragozás (alany-, tárgy- és részeseset)
- birtokos névmások (E/1., 2., T/1., 2.).

Fejlesztési alapok:

Hallott szöveg értése: A tanuló megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol; ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédképesség: A tanuló egy szóval hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre; ismert dolgokat megnevez; néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

Olvasott szöveg értése: A tanuló felismeri a tanult szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot megért; ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Írásképesség: A tanuló helyesen lemásol ismert szavakat.

TÉMAKÖR: AZ ISKOLA

Cél:

A saját iskola és egy célnyelvi országban lévő iskola bemutatása. (Bemutatás konkrét, átélt élmény, illetve olvasmányélmény alapján).

Követelmény:

Beszámoló iskolai élményekről az iskola bemutatásával, érdeklődés egy másik iskola iránt. A tanuló tudjon szóban és írásban iskolájáról kérdések alapján és összefüggően beszélni, írni; kérjen információt egy idegen tanulótól az iskoláról (riportkészítés)! Szövegértési feladatok szóban (hanganyag, tanári előadás alapján) és írásban (néma olvasás), ha a szöveg ismeretlen szót csak minimális mértékben tartalmaz.

Tartalom:

Levéliírás, beszámoló levélben az iskoláról, családról, a családtagok foglalkozásáról. A témakör szóincse, hozzávetőlegesen 40 új szó aktív tudása.

Értékelés:

Önálló fogalmazás készítése 5-6 mondatban az iskoláról szóban és írásban, illetőleg különböző kérdéstípusok az iskolára vonatkozóan.

Feltételek:

Térkép a német nyelvű országokról, különböző iskolák képei. A tanár által szerkesztett szöveg szövegértéshez, német gyermekdalok.

TÉMAKÖR: HÁZ, LAKÁS

Cél:

Egymástól eltérő jellegű hazai és célnyelvi országban lévő házak, lakások bemutatása, megismerése. A városi és a vidéki ember élete.

Követelmény:

Az egymástól eltérő házak (pl. falusi és városi) leírása. A tanuló tudja kifejezni véleményét a házakkal, lakásokkal kapcsolatban (tetszik, nem tetszik), tudja őket főbb vonásaikban összehasonlítani!

Tartalom:

A már eddig megismert házak, lakások mellett beszélgetés a célnyelvi országok házairól, lakásairól, az ott élő gyerekek körülményeiről, életmódjáról. A témakörhöz 60 aktív szó ismerete szükséges.

Értékelés:

A tanuló írja le, mutassa be saját lakását; alaprajz, kép alapján mutasson be egy lakást! Kérdések szerkesztése egy-egy kép alapján bemutatott lakáshoz.

Feltételek:

Jellegzetes német (osztrák, svájci) házak, alpesi házak képei útikönyvekből, képeslapokról – egyéni és tanári gyűjtés alapján. Szövegértés nyomán egy ház alaprajzának lerajzolása, bemutatása.

TÉMAKÖR: NÉP- ÉS ORSZÁGISMERET**Cél:**

A különböző körülmények, földrajzi adottságok között élő gyerekek környezetének közelebbi megismerése.

Követelmény:

Alapfokú ismeret szerzése a célnyelven a célnyelvi országok sajátosságairól, földrajzi, történelmi, építészeti nevezetességeiről az életkornak megfelelő szinten.

Tartalom:

Mindegyik célnyelvi országról alapfokú ismereteket szereznek a tanulók olvasmányok, szövegek feldolgozása során. Anyaggyűjtés a célországokról, és vetélkedők rendezése. A témakör körülbelül 100 szó aktív tudását teszi szükségessé.

Értékelés:

Az ellenőrzésben, értékelésben különösen törekedjünk a szövegértésre (ismeretlen szöveg értése), a szövegben előfordulhat egy-két ismeretlen szó, de ez ne a szöveget meghatározó kulcsszó legyen!

Feltételek:

Hanganyagok a szövegértéshez, térképek, várostérképek, útikönyvek, képeslapok.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK**Cél:**

A mindennapi életünkhöz tartozó élethelyzetek bemutatása.

Követelmény:

Alapvető formanyomtatványok (bejelentőlap, levelezőlap, távirati űrlap, csomagfeladó-szelvény) kitöltése. A leggyakoribb elsősorban a környezetvédelemre vonatkozó feliratok megértése.

Tartalom:

Foglalkozások megnevezése; vásárlás. Betegségek megnevezése. A mindennapi élethez ma már hozzátartozó utazás, szállodai elhelyezés, a kirándulás, az utazás során található információk, az utazás során megismerhető legfontosabb fajták, erdei állatok (a környezet). A szókincs 75 aktív szó ismerete.

Értékelés:

A témakörben megismert közkeletű utasítások, információk megértésének ellenőrzése szóban és írásban.

Feltételek:

Természetvédelmi, környezetvédelmi képek, néhány védett állat, madár képe. Prospektusok, űrlapok, nyomtatványok.

Értékelés:

Az évfolyam során a szóbeli és írásbeli értékelés egyaránt szükséges, de a kettő egymáshoz való viszonya hozzávetőlegesen 1:3 legyen a szóbeliség javára! Feltétlenül figyelembe kell venni az értékeléskor (osztályozáskor) a tanulók aktivitását például a gyűjtőmunkában, a párbeszéd kezdeményezésében, illetve a tankönyvtől való elszakadási törekvésekben, azaz a mindinkább produktívabbá váló nyelvtudást.

Feltételek:

Az alapfelszerelésen kívül térképek a célnyelvi országokról, néhány nagyobb városról, nevezetességek képi bemutatása tanári válogatás és tanulói gyűjtés alapján. Szövegértésre alkalmas szövegek a tanár összeállítása alapján.

Kapcsolatok:

Kapcsolat más tárgyakkal: az iskolai egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel összefüggő feladatok, kapcsolódás Európához.

5. évfolyam

Cél:

A tárgyalt témakörökön belül a tanuló tudjon egyszerű kérdéseket feltenni, ill. ilyenekre válaszolni. Az olvasási igény kialakítása és az *önálló nyelvtanulóvá nevelés* is az évfolyam célja.

Fejlesztési követelmények:

Az előző évfolyamok témaköreit részben ismételve, részben bővítve legyen képes a tanuló arra, hogy a leggyakrabban előforduló összetett mondatokban is tudjon válaszolni (*und, oder, aber, denn*), illetve egyszerű mondatokban tudjon a tanult fogalmakra, cselekvésekre, körülményekre rákérdezni.

Kommunikációs szándékok: tetszés, nem tetszés; nem értés, visszakérdezés, betűzés kérése, betűzés.

Fogalomkörök:

- múltidejűség (*Präteritum, Perfekt*);
- jövőidejűség (*Futur*);
- időbeli viszonyok, gyakoriság;
- térbeli viszonyok,
- helymeghatározás (előljárószók);
- modalitás (*können, dürfen*),
- felszólítás;
- szövegösszetartó eszközök,
- kötőszók (mellérendelés).

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol; ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért; ismert nyelvi eszközökkel, egyszerűen megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre néhány szóban vagy egyszerű mondatban válaszol; tanult minta alapján egyszerű mondatokat mond, kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat megért; ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló rövid szövegben fontos információt megtalál; nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség: A tanuló ismert nyelvi elemekből álló rövid mondatokat helyesen lemásol.

TÉMAKÖR: AZ ÉN VILÁGOM

Cél:

Hogyan látja magát és társait a tanuló? Jellemzés, „életrajz” írása.

Követelmény:

A tanuló tudjon beszámolni arról, hogy ő saját maga milyennek látja a környezetét és saját helyzetét környezetében! Használja beszédében a *Perfekt*, *Präteritum* igealakot (*fogalomkör*)!

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 20 szó, melyek jórészt szabadidős tevékenységre, kirándulásokra, túrákra vonatkoznak. Cselekvések, de tárgyak elnevezése is, melyek múzeumlátogatásokon, túrákon gyakran előfordulnak. Pár mondatos beszámoló (4-5) mondat a tanult múlt idő alkalmazásával (*Perfekt*, *Präteritum*).

Ellenőrzés, értékelés:

Képleírások, szimulált beszédhelyzetek (szituációk), írásbeli ellenőrzésként élmény elbeszélése, levél (8-10 mondatos) írása barátnak, szülőnek.

Feltételek:

Fényképfelvételek, képek gyűjtése téli-nyári üdülőhelyekről; társasjáték személyek jellemzésére.

TÉMAKÖR: A CSALÁD ÉS A BARÁTOK

Cél:

Egy családi ünnep (például születésnap) bemutatása, elbeszélése, társasjáték a vendégekkel.

Követelmény:

A tanuló tudjon bemutatni egy-egy családi ünnepet az előkészületektől kezdve egészen az ünnep utáni rendrakásig! Szituációkban tudja imitálni az előkészületeket, a vendégek fogadását, kínálását, tudjon javaslatot tenni közös programokra (társasjáték, zenehallgatás stb.), és tudjon elbúcsúzni fiattól, felnőttől! Tudja alkalmazni a helyes szórendet a mellérendelő összetett mondatokban (*fogalomkör*)!

Tartalom:

Körülbelül 30 szó. Elsősorban főnevek a kellékek kifejezésére, illetve melléknevek a tulajdonságok, hangulatok bemutatására.

Ellenőrzés, értékelés:

Önállóan vagy irányító kérdésre egy átélt ünnepség elmesélése, illetve egyik társával való elmeséltetése. Az ellenőrzés szempontjából lényeges, hogy a tanuló is tudjon élmények, események, azok helye, lefolyásának módja iránt érdeklődni.

Feltételek:

Önállóan gyűjtött képek a családi rendezvényekről, ünnepségekről.

TÉMAKÖR: HÁZ, LAKÁS**Cél:**

A tanuló lakásának (házának) bemutatása, a legfontosabb berendezési tárgyak ismerete, a nálunk élő háziállatok.

Követelmény:

A tanuló tudjon önállóan beszélni lakásáról vagy a házról, amelyben lakik – kérdésekre válaszolva és önálló, összefüggő leírásban is (6-8 mondat). Ismerje a falusi gazdaságban leginkább előforduló állatokat!

Tartalom:

Mintegy 40 szó, jórészt lakberendezési tárgyak, háztartási gépek (mosógép, hűtőszekrény stb.) ismerete és az alapvető otthoni tevékenységek (rendrakás). A háziállatok és hasznuk megnevezése (tehén – tej, sertés – hús).

Ellenőrzés, értékelés:

Fényképről, képről képleírás, illetve kérdezés egy adott kép alapján és válaszok. Mondatok összekapcsolása *und, oder, aber, denn* kötőszókkal.

Feltételek:

Házak, lakások, képek, háztartási eszközök, bútorok képei, prospektusok.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK**Cél:**

Mindennapi tevékenységek, gyakori foglalkozások, foglalatosságok. Divat, filmek, könyvek.

Követelmény:

Tudja a diák felsorolni a legismertebb foglalkozásokat, a szülők foglalkozását, és tudja a foglalkozásokhoz tartozó legalapvetőbb műveleteket (pl.: festő – fest, eladó – elad, szakács – főz stb.)! Tudja az egyes személyek tulajdonát kifejezni.

Tartalom:

Körülbelül 60 szó, a különböző foglalkozások elnevezése, a szerszámok nevei, a leggyakoribb munkaműveletek az egyes szakmákban.

Ellenőrzés, értékelés:

Tudjon az őt érdeklő könyvekről, filmekről beszélni! Beleéléses szituációk, képleírások szóban és írásban.

Feltételek:

Képek különböző foglalkozást végző emberekről, kétnyelvű szótár.

TÉMAKÖR: AZ ISKOLA**Cél:**

Az iskolának és az iskola életének bemutatása.

Követelmény:

Tudjon beszélni a gyermek az iskolai mindennapi tevékenységekről, arról, hogy mi minden folyik az iskolában (órákon, óráközi szünetben, délután), és tudja összefüggő mondatokban (8-10 mondat) bemutatni iskoláját kívülről és belülről! A lehetőség és az engedély kifejezése szóban és írásban. A *können* – *dürfen* igék kapcsolata, ragozása.

Tartalom:

Körülbelül 45 szó, amelyek iskolai és tanórán kívüli tevékenységekre, elfoglaltságokra vonatkoznak (sportfoglalkozások, szakkörök, énekkar, az iskola és környezetének rendbetétele, hulladékgyűjtés stb.).

Ellenőrzés, értékelés:

Élmény, egy-egy iskolai esemény elbeszélése összefüggően (monológ), illetve érdeklődés egy hasonló korú társától, hogy ő mit tesz az iskolában. Feladatlapon „párhuzamos mondatok” a két módbeli segédige gyakorlására, használatának ellenőrzésére.

Feltételek:

Fénykép az iskoláról (más iskoláról), amely valamely iskolai eseményt ábrázol.

TÉMAKÖR: VÁSÁRLÁS

Cél:

Árucikkek, pénznemek, árak kifejezése. Cipő, ruha, élelem, zöldségfélék megnevezése, megrendelőlap kitöltése.

Követelmény:

A legfontosabb árucikkek, amelyeket mindennap vásárolunk, postai szolgáltatások igénybevétele. A vásárláskor használt leggyakoribb nyelvi sztereotípiák megértése és alkalmazása. A jövő idejű (*Futur I.*) cselekvés kifejezésének lehetőségei (*fogalomkör*), a jövő idő jelentésárnyalatai.

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 40 szó, illetve kifejezés. Vásárlási szituációk gyakorlása, melyek során elsősorban nem a tankönyvi szövegek reprodukálása áll a középpontban, hanem a spontaneitás, ügyelve az adekvát nyelvi kifejezések használatára.

Ellenőrzés, értékelés:

Beszédshituációk kidolgozása, eljátszása a tanár által megadott szempontok szerint, illetve önálló ötletek alapján, otthoni felkészülés nyomán önként választott társakkal. Egy vásárlás „elmesélése” különböző igeidőkben (*Präsens, Futur, Perfekt, Präteritum*) (*fogalomkör*).

Feltételek:

Színes képek, prospektusok boltokról, kirakatokról leíráshoz. Játékszerek, eszközök a szituációs játékokhoz.

TÉMAKÖR: IDŐJÁRÁS

Cél:

Az évszakok, az ezzel kapcsolatos öltözködés.

Követelmény:

A tanuló tudja az évszakhoz tartozó legfontosabb természeti, időjárási jelenségeket, illetve az öltözködés legfőbb ruhadarabjait az egyes évszakokban (a már tanult ruhadarabok megnevezésével), és az évszakokhoz tartozó tevékenységeket (pl. őszt – szántás, tavasz – ültetés, jó idő – kirándulás stb.)!

Tartalom:

Körülbelül 50 szó, nagyrészt az évszakokban végzett jellegzetes cselekedetek, illetve a legismertebb gyümölcsök nevei, valamint természeti jelenségek megnevezése (pl. köd, hóesés, szélcsend, fagy stb.). A természet, az évszakok bemutatása

emlékezetből, illetve kép alapján. Képleírások, beszédshituációk: legkedvesebb évszakom (indoklással). Az ember kapcsolata a természettel, környezetével (pl. nyár – nyaralás, fürdés, ősz – gyümölcsszedés, iskolakezdés stb.).

Ellenőrzés, értékelés:

Előzetes felkészülés alapján egy tetszés szerint választott képről leírás, illetve egy másik tanuló képéhez kérdő mondatok szerkesztése.

Feltételek:

Tájképek önálló gyűjtés alapján, illetve a tanulók természetismeret- tankönyvének néhány jellegzetes képe az évszakok, az időjárás bemutatására.

TÉMAKÖR: MONDÓKÁK, DALOK, JÁTÉKOK

Cél:

Betekintés a német gyerekek világába, szórakozásába, olvasmányiba.

Követelmény:

Vegyen részt a gyermek egy-egy dal közös eléneklésében, társaival tudjon egy begyakorolt német gyerekjátékot eljátszani. Tanuljon meg önállóan, és helyes kiejtéssel tudjon elmondani egy verset vagy mesét (meserészletet), körülbelül 8-10 sor (600-700 „n” betűhely) terjedelemben!

Tartalom:

A tanár által tetszés szerint kiválasztott vers, mondóka vagy játék.

Ellenőrzés, értékelés:

A memoriter elmondatása.

Feltételek:

A tanár és/vagy a tanulók önálló választása alapján.

Értékelés:

Az általános részben leírtak alapján történik, de egyre nagyobb szerepet kap a számonkérésben az összefüggő beszámoló, képleírás.

Feltételek:

A tanár vagy a tanulók által gyűjtött, bemutatott képek, prospektusok. A tanár állítson össze rövidebb szövegeket egy-egy tárgy, jelenség (pl. könyv, eső) bemutatására, és a tanulóknak rá kell ismerniük a bemutatott dologra (szövegértés)!

Kapcsolatok:

Kapcsolat más tárgyakkal: iskolai egészségfejlesztés, fogyasztóvédelem, környezetvédelem. Kapcsolódás Európához.

6. évfolyam

Cél:

A témakörökön belül kommunikálás, nyelvtani, nyelvhasználati ismeretek felhasználásával.

Fejlesztési követelmények:

A tanuló kérdésre vagy önállóan tudjon beszélni egyre bővülőbb körben környezetéről, társairól, a felnőttekről.

Kommunikációs szándékok: Egyetértés, egyet nem értés; tetszés, nem tetszés. Kérés, meghívás, kínálás és arra reagálás.

Fogalomkörök:

- A tanuló ismerje és tudja használni a főnévragozás alany-, tárgy- és részes esetét
- a nyelvhelyesség szabályainak megfelelően használja az igeidőket (*Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.*)
- ! A térbeli viszonyok (két esettel álló elöljárószók használatának) gyakorlása
- , minőségi viszonyok (*Wie...?*)
- névmások (személyes névmás ; birtokos névmás E/3., T/3.)
- a módbeli segédigék használata (múlt időben is)

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése: A tanuló utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért; jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr; jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol; tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz; kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér; tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése: A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat megért; jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló rövid szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen lemásol.

TÉMAKÖR: AZ ÉN VILÁGOM

A tanuló érdeklődési körének bemutatása, tanuláson kívüli tevékenysége, szórakozási szokások televízió, videó, számítógép, olvasás).

Követelmény:

Beszédképesség: a tanuló tudjon beszámolni arról, hogy mivel tölti szabadidejét, illetve annak egy részét!

Fogalomkör, beszédszándék

- : tudja kifejezni a cselekvés lefolyásának különböző módozatait (lehetőség, szükségszerűség, engedély, késztetés, akarat, szándék, cselekedtetés)
- módbeli segédigék és a „lassen” ige alkalmazása.
- képleírás kérdésekre, illetve önállóan (5-6 mondat terjedelemben).
- értse meg az idegen nyelvű tv-adások lényegét (hírek, gyermekműsorok, időjárás-jelentések);
- tudjon használni számítógépes nyelvi programokat!

Tartalom:

Körülbelül 40 szó, melyek tárgyakra vonatkoznak (kedvenc foglalatosság és annak tárgyai), illetve az ehhez kapcsolódó cselekvések, barátokkal, társakkal való kapcsolat szavai (pl.: veszekedni, ugratni, becsapni, megsérteni, megbízni stb.). Képleírások, fordítási gyakorlat szótár segítségével, tanári irányítással.

Ellenőrzés, értékelés:

Önálló beszámolók, monológok.

Feltételek:

Fényképek, tárgyak a tanuló kedvenc időtöltésére vonatkozóan. Német nyelvű szöveg fordítása tanári válogatás (ifjúsági folyóiratok) vagy összeállítás alapján.

TÉMAKÖR: AZ ISKOLA VILÁGA

Cél:

Az iskola, iskolai élet részletesebb bemutatása, a tanuló iskolájának néhány jellegzetessége.

Követelmény:

Részletesebb beszámoló, leírás az iskoláról önállóan, és a tanult szóanyagban belül válasz az iskolára vonatkozó kérdésekre, érdeklődés hasonló körű társtól egy másik

iskoláról, annak szokásairól. A múlt idők (*Imperfekt*, *Perfekt*) összefüggése a németben, a jövő idő használata és jelentésárnyalatai – grammatikai megokolás nélkül.

Tartalom:

Beszédkésztség, szövegértés: hozzávetőlegesen 30 szó, melyek a tanulást kiszolgáló, segítő létesítményekre vonatkoznak (könyvtár, tornaterem, nyelvi labor, műhely stb.). Mondat átalakítások különféle igeidőkben. A múlt idő alkalmazásának megfigyelése mondákban, mesékben. Tartalmi tömörítés tanári segítséggel. Egy-egy monda, vicc önálló elmondása (8-10 mondatban).

Íráskésztség: az iskola vagy iskolaudvar, nyelvi labor stb. bemutatása levélben vagy leírás formájában (6-8 mondat).

Ellenőrzés, értékelés:

Szóbeli és írásbeli részletező leírás az iskola valamely létesítményéről. Egy feldolgozott történet elmondása. Az igeidők alkalmazására feladatlapok. A múlt idő – felhasználásának gyakori volta és fontossága miatt – az egyik írásbeli dolgozat központi feladatait adja.

Feltételek:

Fénykép az iskola különböző létesítményeiről (pl. könyvtár, tornaterem stb.). Rövid, tanulókhöz szóló viccek (diákviccek), adomák, kis történetek tanári válogatás alapján.

TÉMAKÖR: TÁGABB KÖRNYEZETÜNK

Cél:

Alapvető ismeretek a településtípusokról, a fővárosról és a célnyelvi országokról.

Követelmény:

A lakhely (falu, város) pár mondatos bemutatása, a főváros főbb nevezetességeinek célnyelvi megfelelője, a német nyelvű országok és fővárosaik. A cselekvés különböző körülményeinek kifejezésére a tárgy- és részes esettel járó elöljárószók használata beszédben és írásban. Személyekre és tárgyakra vonatkozó kiegészítendő kérdések (pl.: *Mit wem?* – *Womit?* szembeállítás). Információszerzés és információ adása. Sikeres részvétel interakcióban.

Tartalom:

45 szó az utazással, egy-egy város, táj bemutatásával kapcsolatosan. Alapvető ismeretek a térképolvasásról (topográfia). Rövid párbeszéd, kis dialógusok, elsősorban az utazás, útbaigazítás beszédhelyzetekben.

Ellenőrzés, értékelés:

Önálló beszámoló, kérdés-felelet játék a térkép előtt, egy útvonal leírása egy célnyelvi országba (8-10 mondatban) és helyi közlekedés (közlekedési lehetőség) a

megyeszékhelyre vagy a vonzáskörzet városába. Feladatlapokon az előjárószók alkalmazása (pl.: halmazból való válogatás, pótlás, helyesbítés hibás szövegben, önálló alkalmazás).

Feltételek:

Magyarország térképe, Európa-térkép, képeslapok, prospektusok.

TÉMAKÖR: EMBERI KAPCSOLATOK NÉVNAP, SZÜLETÉSNAP

Cél:

A szóbeli és írásbeli kommunikálás alapjai a családon, osztálytársakon kívüli személyekkel, elsősorban távolabbi ismerősökkel, levelezőtársakkal. A német nyelvű országokban élő gyermekek életének megismerése személyes kontaktus által.

Követelmény:

Üdvözlőlap, rövid levél írása egy célnyelvi országban élő, hasonló korú társnak vagy barátnak. Folyamatos kapcsolattartás levélben. Helységnevek, országnevek, földrajzi nevek alkalmazása beszédben és írásban.

Tartalom:

Körülbelül 20 szó, elsősorban a levélírás jellegzetes szó- és kifejezésfordulatai. Rövid beszámoló a nyaralásról vagy az iskoláról írásban, érdeklődés a levelezőtárs hogyléte, az ottani szokások felől. Úticélok, indoklással kis dialógusokban.

Ellenőrzés, értékelés:

Szövegértés, íráskészség: elsősorban írásban, valódi levél, levelezőlap vagy imitált levelezőlap írásával, illetve célnyelven írt hasonló írásmű megértésével (néma olvasással is).

Feltételek:

Utazási irodák prospektusai. Írott vagy kapott levelek (német nyelven). Fényképek német barátokról rokonokról, levelezőtársakról.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK

Cél:

Az otthoni, mindennapi élet bemutatása munka- és szabadidős programokban is. Híres emberek mindennapjai. Egészséges életmód. Iskolai és iskolán kívüli sportolás.

Követelmény:

Fogalomkör, beszédszándék: Tudjon a tanuló szabadidős programokról beszélni képek alapján, tanári és tanulói kérdésekre, illetve ilyen tárgyú élményt elmesélni 10-12 mondatban. Egy hosszabb történet (20-25 mondatos) tömörítése, visszaadása, leegyszerűsítve (8-10 mondat). Egy kulturális élmény (színház, hangverseny, diákelőadás stb.) önálló elmesélése 10-12 mondatban. A szinonimák a nyelvben: *gern haben, lieben, mögen*. A vegyes ragozású igék alakjainak ismerete, használata (*fogalomkör*).

Tartalom:

Beszédszándék, beszédképesség: 100-120 szó, melyek elsősorban a szabadidős tevékenységekre, tárgyakra vonatkoznak, másrészt az ehhez kapcsolódó emberi érzelmekre, véleményalkotásra. Egy-egy szabadidős program, hétvégi program elmesélése és elmeséltetése párbeszédekben: tanár-diák és diákdíák között. Párbeszéd tegező formában és udvariassági formában (önözés).

Ellenőrzés, értékelés:

Beszédgyakorlat, mely során a tanulók kérdezik egymást szabadidős tevékenységekről, a szülők, felnőttek szokásairól. Egy feldolgozott történet tömör elmesélése.

Írásképesség: Beszámoló levélben egy élményről.

Feltételek:

Képek otthonról, kirándulásról, összefüggő képsorok, képregények, anekdoták híres emberek szokásairól. *Szövegértés:* egy tanár által összeállított, didaktikai célú levél (az öröm, lelkiállapot, elutasítás stb. kifejezésével).

TÉMAKÖR: ÖLTÖZKÖDÉS

Cél:

A leggyakrabban használt ruhadarabok nevei és egy személy leírása ruházata alapján. A ruhaviselet és az időjárás összefüggései.

Követelmény:

Ismerje a tanuló a divatos ruhadarabok nevét, a legfontosabb anyagneveket (farmer, selyem stb.), és a ruházkodással kapcsolatos legfontosabb cselekvéseket, az ide tartozó mellékneveket (pl.: csíkos, tarka stb.).

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 40 szó. Saját öltözet és az osztálytársak öltözetének leírása. A legfontosabb öltözködési kellékek megnevezése (pl.: gomb, csat, zseb stb.)!

Ellenőrzés, értékelés:

Párbeszéd egymás ruháiról, kép alapján egy személy öltözetének leírása.

Feltételek:

Fényképek, reklámfotók a fiatalok divatos viseletéről.

TÉMAKÖR: MONDÓKÁK, DALOK, JÁTÉKOK

Cél:

A német gyermekvilág, kultúra megismerése. Tartalmas, emlékezetfejlesztő társasjátékok használata.

Követelmény:

Egy dal közös eléneklése, egy gyermekjáték vagy társasjáték közös eljátszása a társakkal, egy verses vagy prózai szöveg (8-10 sor) helyes kiejtéssel való előadása.

Tartalom:

A tanár vagy a tanulók által közösen kiválasztott játék, dal, vers. Könnyű, reprezentatív vers (részlet) a klasszikus német irodalomból (Heine, Goethe).

Ellenőrzés, értékelés:

A memoriterek számonkérése, dalok egyéni vagy közös éneklése.

Feltételek:

A tanár vagy a tanulók által választott anyag.

Értékelés:

Az általános részben leírtak szerint. Az írásbeli dolgozatok legalább négy különböző fajtájú és nehézségi fokú feladatot tartalmazzanak!Próbáljuk a tanulókat arra rászoktatni, hogy az általuk gyűjtött anyagokat (prospektusok, képek stb.) próbálják társaiknak önállóan bemutatni német nyelven.

Feltételek:

Az általános részben előírtakon kívül aktuális fényképek, fotók a témakörökhöz kapcsolódóan, menetjegyek, menetrendek. Adomák, anekdoták, viccek a tanár önálló válogatása alapján.

Kapcsolatok:

Kapcsolat más tárgyakkal: iskolai egészségfejlesztés, környezetvédelem, tanulás. Kapcsolódás Európához.

7. évfolyam

Cél:

A tárgyalt témaköröket tudja a diák egyszerűbb helyzetekben aktualizálni, tudjon interakcióban részt venni. Szótár segítségével tudjon írott szöveget fordítani a témakörökhöz kapcsolódóan!

Fejlesztési követelmények:

Előzetes felkészülés alapján tudjon önállóan elmondani átélt eseményt, beszámolni cselekedeteiről, tetteiről

Kommunikációs szándékok: Bemutatás, levélírás, véleménynyilvánítás, kötelezettség, szükségesség, események leírása, tudás – nem tudás kifejezése.

Fogalomkörök:

- Személytelenség (es);
- birtoklás (*haben, gehören, Gen., von, Possessivpronomen*);
- irányok meghatározása (*Präp. mit dem Akk.; mit dem Dat.; mit dem A/D*);
- időtartam (*wie lange...?*);
- mennyiségi viszonyok;
- minőségi viszonyok (*mn. Ragozás der-die-das névelővel...*);
- fokozás, összehasonlítás (*wie... als...*);
- szövegösszetartó eszközök (*dass, weil, ob*);
- névmások (*Dativ*).

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése: A tanuló megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből a fontos információt kiszűri; jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség: A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol; egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz; kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér; beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése: A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség: A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír; egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlét) létrehoz; ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

TÉMAKÖR: EMBERI KAPCSOLATOK

Cél:

Emberi tulajdonságok, emberek közti viszonyok kifejezése, egyéni és közösségi ünnepek, ünnepi szokások.

Követelmény:

A tanuló tudjon leírni embereket külső tulajdonság alapján és jellemezni a legfontosabb belső tulajdonságok, szokások alapján. Tudja a mellékneveket jelzőként használni beszédben és írásban, ismerje a leggyakoribb „ragozhatatlan” mellékneveket. Fokozás, összehasonlítás, a melléknevek „gyenge” ragozása.

Tartalom

Hozzávetőlegesen 40 szó, két fő területről: emberi tulajdonságokkal és nagy ünnepekkel, az ünnepekkor szokásos emberi érzelmekkel, szokásokkal kapcsolatos szavak, kifejezések. „Mesélés és meséltetés”, azaz beszámoló családi, nemzeti ünnepekről, illetve az ünnepekkel kapcsolatos szokások iránti érdeklődés.

Beszédkésztség, beszédszándék: Információk kérése, adása, személytelenség, birtoklás kifejezése. Modalitás. Szövegértési feladatok szóban és írásban tanári válogatás alapján. (Autentikus szövegek a német gyermekirodalomból.)

Ellenőrzés, értékelés:

Egy ismert történelmi személy vagy művész bemutatása a tanuló környezetéből. Egy felnőtt, élő személy leírása előre megbeszélt szempontok, gyakran használt nyelvi

kifejezések, szólások alapján. Feladatlapok a melléknévragozáshoz kapcsolódóan (gyenge ragozás).

Feltételek:

Képek, népszokások nagy ünnepekről (pl.: advent, karácsony, húsvét). Szöveggyűjtemények az általános részben felsoroltak vagy tanári válogatás alapján.

TÉMAKÖR: TÁGABB KÖRNYEZETÜNK

Cél:

Budapest és a német nyelvű országok részletesebb megismerése.

Követelmény:

Tudjon a gyermek 8-10 összefüggő mondatot mondani Budapestről, körülbelül ugyanennyit hazánk történelméről. A tanuló ismerje a német nyelvű országokat, tudjon beszámolni ezek földrajzi helyzetéről, éghajlatáról, népéről, legfontosabb nevezetességeiről. Ismerje a mennyiségi és sorrendi meghatározottságot határozott és határozatlan számnevekkel, sorszámnevekkel, néhány sajátos, mennyiséget kifejező szó alkalmazását (*alle, beide, viel, mehr...*), a *zu zweit...*, a *die Eins – die Einser...* stb. jelentését, a keltezés különböző módjait, a törtszámneveket, illetve a legismertebb, birtokos esetet vonzó elöljárószókat).

Tartalom:

Körülbelül 100-120 szó hazánk főbb jellegzetességeiről és a német nyelvű országokról. Képek alapján tudjon pár (5-6) mondatot mondani hazánk, illetve Budapest legfontosabb nevezetességeiről (*Hősök tere, Halászbástya, Margit-sziget, Parlament* stb.), illetve tudjon érdeklődni egy-egy idegen város helyéről, lakóiról, nevezetességeiről. Globális szövegértési gyakorlatok prospektusok, idegenforgalmi kiadványok szövegei alapján. Mondatalkotási gyakorlatok a számnevek köréből.

Ellenőrzés, értékelés:

Sztereotípiák alapján (hely, lakosság, éghajlat) önálló beszámoló hazánk fővárosáról, illetve a német nyelvű országokról. Feladatlapok a számnevek különféle (jelzői, állítmányi) használatáról.

Feltételek:

Ország térkép, várostérképek, prospektusok (tanulói és tanári gyűjtés alapján).

TÉMAKÖR: AZ ISKOLA VILÁGA

Cél:

Vélemények, érzelmek az iskolával kapcsolatban.

Követelmény:

A tanuló érzelmeinek, gondolatainak kifejezése az iskolával, társaival kapcsolatban. Fotókról lelkiállapotot, hangulatot kifejező szavak képezik az új szavak nagy részét. Tulajdonságok összehasonlítása. A tulajdonság mértékeinek kifejezése, fokozás.

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 20-25 szó az iskolával, a nyári szünettel kapcsolatban. Tulajdonságot, lelkiállapotot, hangulatot kifejező szavak képezik az új szavak nagy részét. Tulajdonságok összehasonlítása, a *wie* és az *als* használata (fogalomkör).

Ellenőrzés, értékelés:

Közösen megbeszélte szempontok szerint riport készítése egy-egy tanulóval a szünidőről, az iskolával kapcsolatos véleményéről, különböző dolgok összehasonlításáról.

Feltételek:

Képek az iskolai életéről, iskolákról (például régi falusi iskolákról, illetve mai nagy, modern iskolákról), az iskolához kapcsolódó személyekről (osztálytárs, tanár, igazgató, technikai személyzet).

TÉMAKÖR: EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD**Cél:**

A tanuló egészségi állapotának leírása, érdeklődés az egészség felől.

Követelmény:

A tanuló tudjon válaszolni az egészségre vonatkozó alapvető kérdésekre, a leggyakrabban előforduló panaszokat (fejfájás, láz, hasmenés stb.) tudja elmondani, ezek iránt érdeklődni.

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 30 szó az egészséghez kapcsolódóan. Alapvető kérdések és az adható feleletek, illetve egy betegség (baleset) lezajlásának ismertetése. Kérdezés jelzői melléknévre (*Was für...?*).

Ellenőrzés, értékelés:

Dialógusok, monológok.

Feltételek: Képek kórteremről, közlekedési vagy más balesetről. Baleset-megelőzés.

TÉMAKÖR: ÉTKEZÉS

Cél:

Étkezés otthon és az étteremben (a témakör bővítése).

Követelmény:

Előkészületek az étkezéshez, asztalterítés, rendrakás étkezés után, ételek, italok rendelése étteremben, vélemény az ételről, italról, fizetés. Önálló beszámoló egy otthoni ünnepi étkezésről.

Kommunikációs szándék: események leírása; tudás, nem tudás kifejezése.

Tartalom:

Körülbelül 30 szó, amely ételek megnevezését, elkészítését, éttermi szolgáltatásokkal kapcsolatos kifejezéseket foglal magában.

Ellenőrzés, értékelés:

Étlap-összeállítás, egy egyszerű étel elkészítésének módja. Önálló beszámoló, éttermi „riportok”.

Feltételek:

Eszközök terítéshez, ebédeléshez (tányér, kanál, villa, kés, pohár stb.), szituációs játékok eszközként.

TÉMAKÖR: UTAZÁS

Cél:

Az utazással kapcsolatos nyelvi sztereotípiák elsajátíttatása.

Követelmény:

Tudjon a tanuló információkat szerezni utazásról, utazási lehetőségekről, tudjon menetjegyeket, helybiztosítást rendelni. Indokolja meg az utazás célját, tudjon az utazásról önállóan beszámolni (8-10 mondat)! Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok: sajnálkozás, öröm, csodálkozás, remény, bosszúság, bánat.

Tartalom:

Hozzávetőlegesen 25 szó az utazással, útiránnyal, úti céllal kapcsolatban. „Menetjegyolvasás” (a tanuló tudja a menetjegyről leolvasni a legfontosabb utazási adatokat), helyjegyrendelés telefonon, személyesen, érdeklődés késés, csatlakozás iránt.

Ellenőrzés, értékelés:

Beszédsszituációk utas-ügyintéző, utas-utas között. Megadott szempontok szerint egy utazási terv összeállítása, beleértve egy-két látnivalót utazás közben.

Feltételek

(a szükséges tanári és tanulói eszközök)

Térkép, utazási prospektus, tanulók vagy tanár által gyűjtött menetjegyek.

TÉMAKÖR: VERSEK, DALOK

Cél:

Betekintés a német kultúrába.

Követelmény:

A tanuló tanuljon meg 8-10 sor (600-800 „n” betűhely) prózai vagy verses szöveget helyes hangsúlyozással, jó kiejtéssel (klasszikusok, német gyermekirodalom).

Tartalom:

A tanár vagy a tanulók által választott írásmű vagy írásműrészlet.

Ellenőrzés, értékelés:

A memoriter számonkérése, dal közös vagy egyéni éneklése, a dal szövegének ismerete.

Feltételek:

A tanár által kiválasztott anyag (verses vagy prózai mű) részlete.

Értékelés:

Az általános részben leírtak szerint. Az iskolai dolgozatok legalább négy eltérő fajtájú és nehézségi fokú feladatot tartalmazzanak dolgozatonként. A dolgozatokban a kreatív feladatok domináljanak. Az írásbeli feladatok közül elsősorban a levél műfaját értékeljük, illetve a tanulók által gyűjtött prospektusokból a globális értéket. Minden tanulót értékeljünk fordítási gyakorlatokból. A fordítások esetében mindkét „fordítási irányt” alkalmazzuk: anyanyelvről németre, illetve németről anyanyelvre. Kerüljenek előtérbe azok a feladatok az értékeléskor, melyek a tankönyv szövegétől elszakadnak, de a nyelvi sztereotípiákat, szófordulatokat gyakrabban tartalmazzák.

Feltételek:

A standard eszközökön kívül aktuális menetrendek, vasúti jegy, helyjegy, anekdota vagy viccgűjtemény a tanár választása szerint. Írásvetítőre fóliák a tanár által összeállított feladatokból, melyek a gyors, közös javítást teszik lehetővé – elsősorban a melléknévragozás témakörében.

Kapcsolatok:

Kapcsolat más tárgyakkal: testi és lelki egészség, egészséges életmód, környezetvédelem. Kapcsolódás Európához.

8. évfolyam

Cél:

Értse meg a tanuló a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatókat. Véleményét köznap dolgokról tudja elmondani. Legyen képes egyszerű interakcióra.

Fejlesztési követelmények:

Globálisan értse meg a tanult témakörökön belül elhangzó, normális beszédűtemű szöveget. Szótár segítségével értsen meg apró közléseket (hirdetés, ismertető stb.). Tudja magát szóban és írásban (levél) a köznap élet témaköreiben kifejezni. Az évfolyam során sajátítsa el 300 új szót.

Kommunikációs szándékok: engedélykérés, bocsánatkérés és ezekre reagálás. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok (öröm, bánat, csodálkozás, bosszúság); valaki igazának elismerése (el nem ismerése); egyetértés (egyet nem értés); tetszés (nem tetszés); ígéret, szándék, dicséret, kritika kifejezése. Bizonyosság (bizonytalanság); javaslat megtétele, elfogadása.

Fogalomkörök:

- Az eddigieken túl minőségi viszonyok kifejezése (névelő nélküli és határozatlan névelővel álló melléknévek ragozása).
- Logikai viszonyok (*Objektsatz, Temporalsatz*).
- Függő beszéd (*mit dem Präsens* – a felismerés fokán).
- Szövegösszetartó eszközök (kötőszók, névmások – utóbbiak elöljárószóval együtt történő alkalmazása is, illetve az ezekre vonatkozó kérdőszók – *mit wem, womit*).

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése: A tanuló utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti; ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség: A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol; egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz; kérdéseket feltesz; eseményeket elmesél; megértési nehézség esetén segítséget kér; egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése: A tanuló ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti; egyszerű történetet megért; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskésztség: A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír; egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz; egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levél) létrehoz; ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

TÉMAKÖR: EMBERI KAPCSOLATOK

Cél:

Emberek belső tulajdonságai és cselekedeteik, ezek összefüggésének kifejezése.

Követelmény:

Beszédkésztség, beszédszándék: tudjon a tanuló másokat bemutatni, személyes levélben adekvát módon megszólítani valakit, elbúcsúzni tőle! Tudja kifejezni az alapvető emberi tulajdonságokat, és a tulajdonságok és cselekedetek közötti kapcsolatot. A tulajdonságok alapján tudjon véleményt alkotni, helyeslését, illetve rosszallását kifejezni. Értse és alkalmazza a melléknévi igenevek és a határozói igenév alakjait, tudja alkalmazni az összetett mondatokban a *vajon*, *-e* módosítószókat tartalmazó alárendelő összetett mondatokat (*ob-Sätze*)! Az összetett mondatokban tudja kifejezni az időkülönbségeket, előidejűséget.

Fordítson figyelmet a nyelvi párhuzamokra és kontrasztokra az anyanyelv és a német nyelv között (*vonzatok*)! Beszédében törekedjék az összetett mondatok használatára a folyamatos gondolatközlés érdekében. Alkalmazza a vonatkozó mondatokat és azok névmási alakjait, a vonatkozó névmások között (*wer, der, welcher*), egyes alakjainak használata között tudjon különbséget tenni.

Tartalom:

Mintegy 110 szó emberi cselekedetekről, tulajdonságokról, jellemző emberi helyzetekről. Véleményalkotás emberi kapcsolatokról, felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek, felnőtt-felnőtt kapcsolatában. Szövegértési feladatok hallás után és értő, néma olvasással, nagy személyiségek néhány jellemző tulajdonsága. Jellemzés képleírással. Fordítási feladatok alárendelő mellékmondatokkal, nyelvi hasonlóságokkal és kontrasztokkal. (Az *aki*, *ami* és a *hogyan* kötőszavak alkalmazása a fordításokban.)

Ellenőrzés, értékelés:

Vélemények alkotása egyes cselekedetekről, a tanulságok rövid (1-2 mondatos) összefoglalása. Egy-egy anekdota, adoma tartalmi visszaadása, elmondása, leírása.

Feltételek:

Anekdoták, arcképek, vidám grafikák, rajzok újságokból.

TÉMAKÖR: TERMÉSZETI KÖRNYEZETÜNK

Cél:

A bennünket körülvevő növény- és állatvilág legjellemzőbb szavai, a velük kapcsolatos legfontosabb kifejezések.

Követelmény:

A gyermek ismerje a háziállatokat, a nálunk élő legfontosabb vadállatokat, környezetünkre legjellemzőbb vadon élő fákat (fenyő, tölgy, akác stb.)! Tudjon egy falun vagy erdőben tett látogatásról kérdések alapján beszámolni, illetve tudjon ilyen helyzetekre rákérdezni. Tudja felismerni és a megadott minták alapján használni a feltételes múlt idejű (*Konjunktív II., Plusquamperfekt*) igealakokat: *wäre, hätte*.

Tartalom:

Körülbelül 40 szó, főleg növények, állatok, madarak nevei. Szituációk feltételes múlt időre vonatkozóan (*Mit tettel volna, ha.../Mi lett volna, ha...?*).

Ellenőrzés, értékelés:

Beszámoló irányított kérdések alapján. Mondat átalakítások. Fordítási feladatok feltételes mondatokkal.

Feltételek:

A földrajz- és biológia-tankönyvek legjellemzőbb képei. Képek a közlekedés és a környezetvédelem összefüggéseiről.

TÉMAKÖR AZ ISKOLA VILÁGA

Cél:

Az iskola, az iskolai élet részletes ismerete, ismertetése, az iskola kapcsolatai szülőkkel, intézményekkel.

Követelmény:

A tanuló tudjon beszámolni szóban és írásban iskolája munkájáról, pozitív és negatív iskolai élményekről, az iskola adottságairól, környezetéről. Véleményt mondani az iskoláról. Kötelezettség, szükségesség, lehetőség kifejezése az iskolai élettel kapcsolatban.

Tartalom:

Körülbelül 50 szó, melyek elsősorban az iskola tanításon kívüli eseményeire, rendezvényeire vonatkoznak (pl.: ünnepségek, kiállítások, szakköri bemutatók, sportnap stb.). Fordítási feladatok. Melléknévragozás: erős és vegyes ragozású mellékevek. Dicséret, kritika kifejezése (*beszédszándékok*).

Ellenőrzés, értékelés:

Élmény elmesélése résztvevőként, illetve nézőként beleéléses (elsősorban szóbeli) fogalmazás.

Feltételek:

Fotó az iskola életéről; tablók az iskola tanulóiról, tanáiról; az iskola egykori hírességei, büszkeségei; fotók életképek egy-egy iskolai kirándulásról.

TÉMAKÖR: UTAZÁS**Cél:**

Utazással, úti előkészületekkel kapcsolatos feladatok. Kommunikációs szándék: terv, ígéret, szándék kifejezése.

Követelmény:

Ismerje a tanuló az útlevéligénylés, valutaváltás, szállásfoglalás elintézéséhez szükséges legalapvetőbb szavakat, kifejezéseket. Tudja kifejezni (utazási) szándékait feltételes módon. Tudja és használja a feltételes mód körülírási (*würde-Form*) alakját.

Tartalom:

Körülbelül 20 szó, elsősorban nyelvi sztereotípiák a külföldi utazással kapcsolatban. Mondat átalakítások a valóság és a lehetőség kifejezésére (kijelentő és feltételes módú beszédhelyzetek). Összehasonlítások feltételes módban (*Wenn .besser, schöner wäre,...*) – az ismeret fokán.

Ellenőrzés, értékelés:

Párbeszéd, illetve monológ (cselekménysor elmesélése). Feladatlap a feltételes mód elsajátításának értékelésére. Az írásbeli dolgozat egyik feladata a feltételes módú mondatfajták. Fordítási gyakorlatok feltételes mondatokkal.

Feltételek:

Formanyomtatványok az utazással kapcsolatban (szállodai bejelentő, számla). Különböző típusú szállodák, panziók fényképei.

TÉMAKÖR: SZABADONFELHASZNÁLHATÓ ÓRA

2 óra

TÉMAKÖR: SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS

Cél:

Részvétel interakcióban (a valóságban meg tapasztalni a használható nyelvtudás örömeit levél, utazás vagy beszámoló kapcsán). A legismertebb szabadidős tevékenységi formák és az azokkal kapcsolatos kifejezések.

Kommunikációs szándék: bizonyosság, bizonytalanság, javaslat, meghívás.

Követelmény:

Tudjon a tanuló szóban és írásban is beszámolni kedvenc időtöltéséről, egy-egy ismertebb társasjátékról vagy közösségi játékról (pl. barkochba), tudjon érdeklődni mások szabadidős tevékenységéről. Tudja kedvenc időtöltését, szórakozását összetett mondatokat is felhasználva indokolni. Vendégének tudjon összeállítani szabadidős programot jó és rossz időben, illetve tudjon érdeklődni mások szabadidős programjáról. Értse, és próbálja használni a *zu + Infinitív* szerkezeteket.

Tartalom:

Körülbelül 50 szó az egyéni szabadidős tevékenységi formákról, hobbikról, illetve a szervezett szabadidős formákról (pl.: túra, színházi est, sportmérkőzés stb.). Történetek megértése nagy emberek szórakozásáról, életmódjáról (*szövegértés*). Párbeszéd, „riportok” készítése. Kis vidám történetek, viccek fordítása magyarra németre, illetve németre magyarra. Mondat átalakítások, mondatrövidítések (*zu + főnévi igenév*).

Ellenőrzés, értékelés:

Élmény elmesélése, illetve egy jövőbeli tervezett program ismertetése önállóan (12-15 mondat) és kérdésekre. Szövegértési feladatok hallás után és néma értő olvasással. Fordítási gyakorlatok.

Feltételek:

Tanulói és tanári gyűjtés alapján képek kedvenc időtöltéséről, rendezvényekről (pl.: hangverseny, vidámpark, falusi búcsú stb.). Anekdotalgyűjtemény, apróhirdetések újságokból (lakás, állás), színes fényképek az aktuális témákhoz, komikus grafikák, ceruzarajzok újságokból.

Értékelés:

Az értékelés alapelvei az általános rész szerint. A feladatok között nagyobb szerepet kell kapnia a fordítási gyakorlatoknak, a szófordulatoknak, a vonzatos kifejezéseknek (valencia), a stílusbeli különbségeknek. Értékeléskor törekedni kell a komplex feleletekre, a többoldalú számonkérésre egy adott jegyen belül.

Kapcsolatok:

Kapcsolat más tárgyakkal: egészséges életmód, környezetvédelem. Kapcsolódás Európához, tanulás.